

รายวิชา

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง บทเรียนการเมืองไทย
รู้ใช้ข้อมูลข่าวสาร (๒)

ครูผู้สอน ครูนวคุณ ศาณศิลาปิน

ครูสรายุทธ ธานา

บทเรียนการเมืองไทย
รู้ใช้ข้อมูลข่าวสาร (๒)

ด้านความรู้

- นักเรียนสามารถสรุปเหตุการณ์สำคัญของการเมืองการปกครองไทยได้
- นักเรียนสามารถอธิบายผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์สำคัญของการเมืองการปกครองไทยได้

ด้านทักษะกระบวนการ

- นักเรียนสามารถเลือกรับข้อมูล
ข่าวสารต่าง ๆ ได้

ด้านคุณลักษณะ

- นักเรียนเห็นคุณค่าของการเลือกรับ
ข้อมูลข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ

ทบทวนกิจกรรม

เจออะไร?... เขียนมา!

๑. ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น ๖ กลุ่ม
๒. ให้ศึกษาคำสำคัญที่ครูกำหนดไว้ ค้นหาในแหล่งการเรียนรู้ เช่น หนังสือเรียน ใบความรู้ หรือเว็บไซต์ มากกว่า ๒ แหล่งข้อมูล พบเจออะไรบ้าง เขียนในกระดาษขนาด A๔
๓. ใช้เวลาในการค้นหา ๑๕ นาที และนำเสนอ

๑

สมาคมอานาคิช

๒

คณะราษฎร

๓

สังคมศาสตร์ปริทัศน์

๔

บันทึกกลับจากทุ่งใหญ่

๕

รสช.

๖

มือบมือถือ

วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๑๓๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๙ หน้า ๓๘๕
 ราชโองการ ดำรัสสั่ง ให้ถอด หลวงเกษมศรีวิมาวักย์ ด้ฮาด ออกจาก
 ยศบรรดาศักดิ์ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๑ แล้ว ฯ
 แจ้งความ มา ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๑
 (ลงพระนาม) นเรศวรฤทธิ์
 เสด็จที่กระทรวงมูรราชาร

 แจ้งความกระทรวงกระต่าใหม่
 เรื่อง ถอดนายทหาร ๒๒ คน

 ด้วย เรื่อง ก่อ การกำเริบ ตามที่ กรมการได้ พิจารณาปลุกษาไทย
 แล้วนั้น เรื่อง นี้ เติม มี นายทหารบก บ้าง นายทหารเรือ บ้าง บุคคล
 พลเรือน ซึ่ง ทำการ อยู่ใน กระทรวงยุติธรรมบ้าง สัมคบคิด กัน ด้วย มุถ
 ความ ประสงค์ คิด จะ เปลี่ยน แปลง ราช ประเพณี การ ปกครอง พระราช
 อาณาจักร ได้ ประชุม กัน ตั้ง เป็น สมาคม ขึ้น เมื่อ มกราคม ร.ศ. ๑๓๐
 แล้วได้ ประชุม กัน ต่อ ๆ มา อีก รวม เป็น ๘ ครั้ง กระเตรียม กระทำ
 การ ชนถ ถึง บรรพบุรุษ ราชย์ ต่อ พระเจ้าแผ่นดิน กระทรวงกระต่าใหม่ ทราบ
 การ เรื่อง นี้ ขึ้น เมื่อ ปลาย เดือน กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๓๐ จึง ได้ รับ นาย
 ทหารบก ที่ เป็น หัวนำ แต่ เป็น คน สำคัญ ใน สมาคม นี้ จัดการ ได้ ส่วน
 ตลอดจน พรรค พวก ส่วน นายทหารเรือ แต่ บุคคล พลเรือน กระทรวง

สมาคมอานาคิช

กบฏ ร.ศ. ๑๓๐ หรือกบฏเก็กเหม็ง

เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. ๒๔๕๕

เป็นความพยายามเปลี่ยนแปลง

การปกครองแบบประชาธิปไตยในรัชสมัย

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ประกาศถอดยศนายทหารผู้ก่อการกบฏ

ที่มาภาพ ราชกิจจานุเบกษา 12 พฤษภาคม ร.ศ. 131 (พ.ศ. 2455) เล่ม 29 หน้า 385

ร.ต.เหรียญ ศรีจันทร์

ผู้ก่อตั้งสมาคมอานาคิช
ที่มภาพ

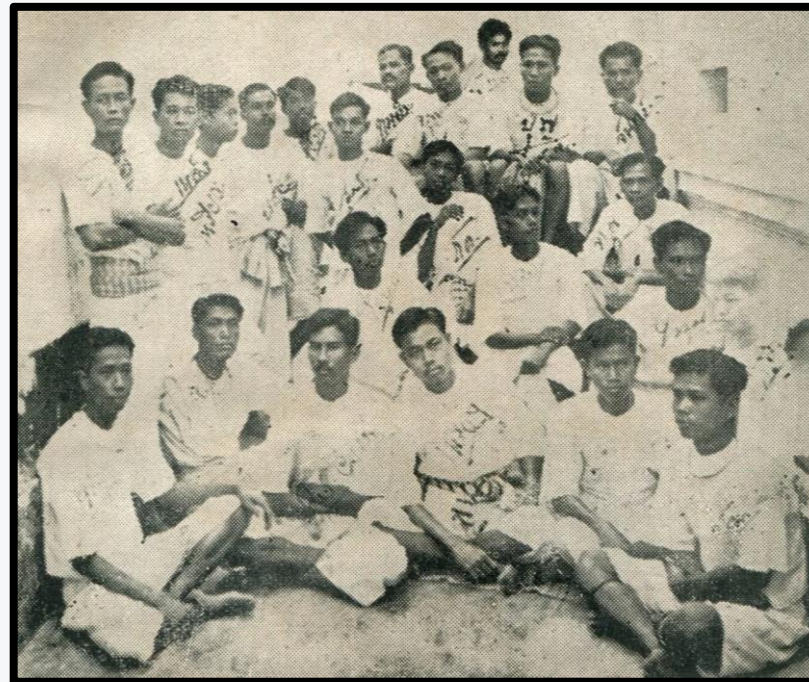
[https://www.the101.world/
110-year-the-first-revolution/](https://www.the101.world/110-year-the-first-revolution/)

ร.อ.เหล็ง ศรีจันทร์

หัวหน้าคณะกบฏ ร.ศ.๑๓๐
ที่มภาพ

[https://www.matichonweekly.com/
column/article_394189](https://www.matichonweekly.com/column/article_394189)

คณะกบฏ ร.ศ.๑๓๐ ในเรือนจำ

ลอบถ่ายโดย ว่าที่ ร.ต.ศิริ ชุณห์ประไพ
ที่มภาพ

[https://www.the101.world/
110-year-the-first-revolution/](https://www.the101.world/110-year-the-first-revolution/)

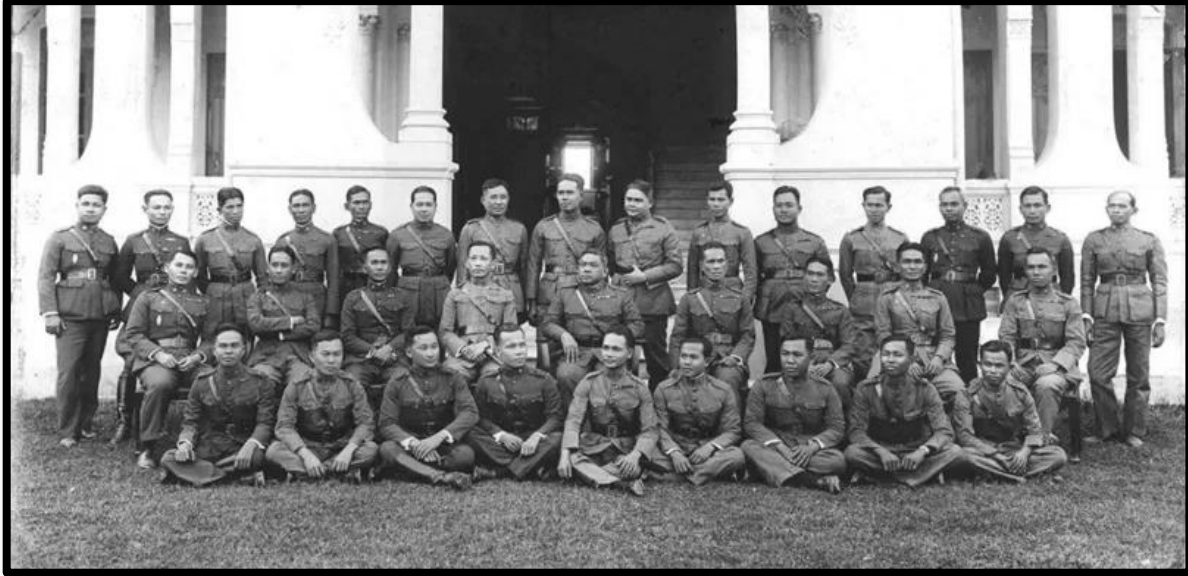

พระยาพหลพลพยุหเสนาอ่านประกาศการเปลี่ยนแปลง
การปกครอง บริเวณพระลานพระราชวังดุสิต

ที่มาภาพ GETTY IMAGES และ <https://www.bbc.com/thai/thailand-53160098>

๒ คณะราษฎร

คณะราษฎร คือ กลุ่มบุคคล
ผู้ดำเนินการ เปลี่ยนแปลงการปกครอง
จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์
มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕

คณะผู้เปลี่ยนแปลงการปกครอง สายทหารบก

ที่มาภาพ กลุ่มงานพิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
และ <https://www.bbc.com/thai/thailand-53146706>

อพาร์ทเมนต์ เลขที่ ๙

ถนนซอมเมอรัร์ ประเทศฝรั่งเศส

สถานที่ประชุมคณะราษฎรครั้งแรก (พ.ศ.๒๔๖๙)

ที่มาภาพ <https://readthecloud.co/travelogue-5/>

**พ.ต.หลวงพิบูลสงคราม
(จอมพล ป. พิบูลสงคราม)**

แกนนำคณะราษฎรสายทหารบกชั้นน้อย
ที่มาภาพ กระทรวงวัฒนธรรม

**พ.อ.พระยาพหลพลพยุหเสนา
(พล.อ.พจน์ พหลโยธิน)**

แกนนำคณะราษฎรสายทหารบกชั้นสูง
ที่มาภาพ

<https://www.bbc.com/thai/thailand-50939914>

**น.ต.หลวงสินธุสงครามชัย ร.น.
(พล.ร.อ. สินธุ์ กมลนาวิน)**

แกนนำคณะราษฎรสายทหารเรือ
ที่มาภาพ หนังสืออนุสรณ์
พลเรือเอกสินธุ์ กมลนาวิน (หลวงสินธุสงครามชัย)

**หลวงประดิษฐมนูธรรม
(ปรีดี พนมยงค์)**

แกนนำคณะราษฎรสายทหารบกชั้นน้อย
ที่มาภาพ ทวิตเตอร์ @peet_Sebastian
https://twitter.com/peet_sebastian/status/1285864898753261568/photo/1

เนื้อหาภายในวารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์

ที่มาภาพ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

<http://www.openbase.in.th/SocialScienceReview>

๓ สังคมศาสตร์ปริทัศน์

สังคมศาสตร์ปริทัศน์ เป็นวารสารวิชาการ

ด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตีพิมพ์

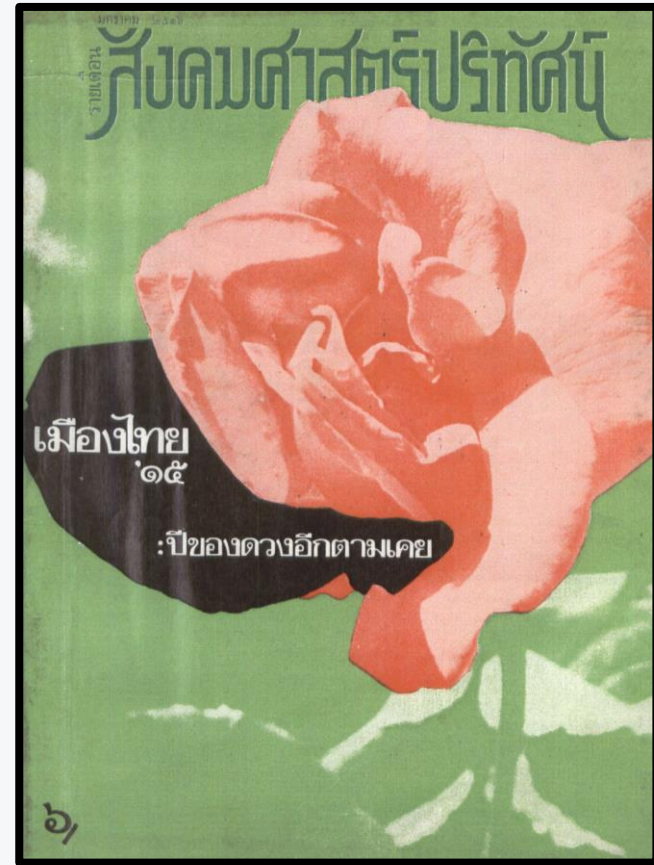
ครั้งแรกเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๖

มีนายสุลักษณ์ ศิวรักษ์ เป็นบรรณาธิการ

คนแรก และรับช่วงต่อโดยนายสุชาติ สวัสดิ์ศรี

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ก่อนที่จะถูกปิดตัวลงใน

เหตุการณ์วันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

หน้าปกวารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์

ที่มาภาพ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

<http://www.openbase.in.th/SocialScienceReview>

๕ บันทึกกลับจากทุ่งใหญ่

บันทึกกลับจากทุ่งใหญ่ เป็นหนังสือที่เกิดขึ้นหลังจากทราบว่า มี นายทหาร นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และพลเรือน นำพาหนะ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ราชการไปตั้งค่าย ล่าสัตว์ป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ทุ่งใหญ่นเรศวร จังหวัดกาญจนบุรี และ เกิดเหตุเฮลิคอปเตอร์ที่ใช้ ล่าสัตว์ป่า ตกในพื้นที่อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๖

บันทึก ลับจากทุ่งใหญ่

“ประมวลภาพจากทุ่งใหญ่”

ถ่ายภาพในซากกระดูกที่เมืองและทะเล

เมืองและทะเล

การถ่ายภาพซากที่ชาวโพวันนี่ ถ่ายจากถนนประมาณวัดนครราชสีมา

หน้าปก และเนื้อหาภายในหนังสือ “บันทึกลับจากทุ่งใหญ่”

ที่มาภาพ https://www.matichon.co.th/politics/news_830971

ภาพเหตุการณ์รัฐประหาร

วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔

ที่มาภาพ ไทยรัฐ และ <https://www.thairath.co.th/news/politic/1211880>

รสช.

คณะรักษาความสงบเรียบร้อย
แห่งชาติ หรือ รสช.

เป็น คณะนายทหารที่รัฐประหาร
รัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ
เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔

นำโดย พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์

ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นหัวหน้า รสช.

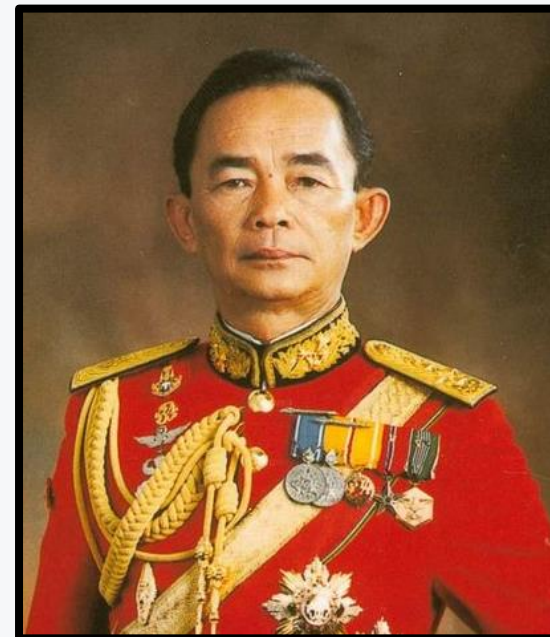

การอ่านประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.)

ประกาศ รสช. ฉบับที่ ๑ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๓๔

ที่มาภาพ โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย

และ <https://www.youtube.com/watch?v=xOdJg0D4eKk&t=196s>

พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์

ผู้บัญชาการทหารสูงสุด และหัวหน้า รสช.

ที่มาภาพ [https://www.pinterest.com/pin/](https://www.pinterest.com/pin/733172014329604266/)

[733172014329604266/](https://www.pinterest.com/pin/733172014329604266/)

๖ ม็อบมือถือ

ช่วงแรกจะเรียกกันว่า โทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เป็นรายแรก que เริ่มให้บริการในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ซึ่งมีลักษณะเป็นกระเป๋าหิ้ว บางครั้งผู้ใช้ก็เรียกกันเล่น ๆ ว่า โทรศัพท์กระเป๋าหิ้ว ปีถัดมา พ.ศ. ๒๕๓๐ การสื่อสารแห่งประเทศไทยเปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีขนาดเล็ก สามารถถือไปมาได้โดยสะดวก และได้รับความนิยม จึงเรียกกันว่า โทรศัพท์มือถือ ภายหลังอุปกรณ์เหล่านี้ได้เผยแพร่ข่าวสารทางผู้ชุมนุมต่อเนื่อง เป็นลูกโซ่ จนเกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. ๒๕๓๕

โทรศัพท์เคลื่อนที่ ระบบ NMT๔๗๐

โดยองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
ที่มาภาพ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)

โทรศัพท์เคลื่อนที่ ระบบ AMPS๘๐๐

โดยการสื่อสารแห่งประเทศไทย
ที่มาภาพ <https://pantip.com/topic/40954168>

วิทยุติดตามตัว หรือเพจเจอร์

ที่มาภาพ <https://www.youtube.com/watch?v=2n5W26TnG7w>

หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ

ฉบับวันอาทิตย์ที่ ๑๐ - วันพุธที่ ๑๓

พฤษภาคม ๒๕๓๕

ที่มาภาพ ศูนย์ข้อมูลมติชน

<https://www.matichon.co.th/>

[mic/news_3347802](https://www.matichon.co.th/mic/news_3347802)

พล.ต.จำลอง ศรีเมือง

แกนนำผู้ชุมนุมในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ

ขณะใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ระหว่างชุมนุม

ที่มาภาพ ศูนย์ข้อมูลมติชน

<https://www.youtube.com/watch?v=RLtdyNDOMp>

ผู้ชุมนุมในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ

ที่มาภาพ ศูนย์ข้อมูลมติชน

https://www.matichon.co.th/mic/news_3347802

ศึกษา – ทรรศนะการเมืองไทย

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ศึกษาเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองการปกครองไทย
ลงในใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การสืบค้นข้อเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง
การปกครองไทย ตามประเด็นดังต่อไปนี้

๑. สรุปเหตุการณ์โดยสังเขป
๒. สาเหตุของเหตุการณ์
๓. ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
๔. ทัศนคติที่มีต่อเหตุการณ์

ศึกษา – ทรรศนะการเมืองไทย

๑ สมาคมอานาคิช

๒ คณะราษฎร

ศึกษาเหตุการณ์

การเปลี่ยนแปลง

การปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕

๓ สังคมศาสตร์ปริทัศน์

๔ บันทึกลับจากทุ่งใหญ่

ศึกษาเหตุการณ์

๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

๕ รสช.

๖ ม็อบม็อบถือ

ศึกษาเหตุการณ์

พฤษภาทมิฬ

พ.ศ. ๒๕๓๕

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองการปกครองไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง บทเรียนการเมืองไทย ใช้ข้อมูลข่าวสาร (๑)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ตลอดระยะเวลา ๘๐ กว่าปีในการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุขของประเทศไทย มีเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญส่งผลต่อ การเมือง สังคม และเศรษฐกิจ
โดยเหตุการณ์สำคัญที่นักเรียนควรได้ศึกษานั้นมี ดังต่อไปนี้

การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.๒๔๗๕

คณะราษฎร นำโดย พันเอกพระยาพหล
พลพยุหเสนาและหลวงประดิษฐมนูธรรม
กระทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศจาก
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๗
ในเวลาเช้ารุ่งของวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕
โดยเหตุการณ์เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่มี
การต่อสู้หรือเสียชีวิตแต่อย่างใด

สาเหตุที่นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงการปกครองในครั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องจากการพัฒนาประเทศให้
ทันสมัยตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ที่ส่งให้ลูกหลานชนชั้นนำได้ออกไป
รับการศึกษาต่างประเทศในทวีปยุโรปที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจึงรับแนวคิดและอุดมการณ์เข้า
มาเผยแพร่กับปัญญาชนสยามกลุ่มหนึ่งที่มีความคิดเหมือนกัน ร่วมกับสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำทั่ว
โลกจากหลังจบเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ ๑ ประเทศสยามในขณะนั้นก็ได้ประสบกับผลกระทบเช่นเดียวกันเพราะ
ไม่สามารถส่งออกข้าวสารไปยังต่างประเทศได้ ทำให้เงินคงคลังภายในประเทศลดลง จนต้องกู้เงินจาก
ต่างประเทศเพื่อมาใช้บริหารประเทศ รวมถึงการลดข้าราชการให้ออกจากงานเพื่อลดทอนรายจ่ายประจำ
สร้างความไม่พอใจกับข้าราชการและประชาชน คณะราษฎรจึงใช้เหตุผลในการเข้ายึดอำนาจเปลี่ยนแปลง
การปกครอง ผลกระทบสำคัญจากเหตุการณ์นี้ ทำให้ระบอบการปกครองของสยามเปลี่ยนแปลง
สมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนการปฏิวัติ
ดังกล่าว ทำให้พระมหากษัตริย์สิ้นสุดพระราชอำนาจในการปกครองประเทศ นำมาซึ่งการร่างรัฐธรรมนูญฉบับ
แรก ประกาศใช้ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๗๕ มีนายกรัฐมนตรีคนแรกคือ พระยามโนปกรณนิติธาดา
ประชาชนในสังคมเริ่มมีสิทธิ เสรีภาพ มากขึ้น ในขณะที่ชนชั้นนำในสังคมเริ่มสูญเสียอำนาจลง ทางด้าน
เศรษฐกิจยังคงเป็นรูปแบบทุนนิยมเช่นเดิม

ข้อมูลภาพโดย : <https://thestandard.co/onthisday240663/>

ใบความรู้ที่ ๙

เรื่อง เหตุการณ์สำคัญ ทางการเมืองการปกครองไทย

ใบงานที่ ๑๓

เรื่อง การสืบค้นข้อเหตุการณ์ สำคัญทางการเมือง การปกครองไทย

สามารถดาวน์โหลดที่เว็บไซต์
www.dltv.ac.th

ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองการปกครองไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทเรียนการเมืองไทย ใช้ข้อมูลข่าวสาร (๒)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้กลุ่มของนักเรียนสืบค้นข้อมูลเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองการปกครองไทยตามหัวข้อที่ได้รับ
ในห้องเรียนแล้วอธิบายลงในใบกิจกรรมตามหัวข้อต่อไปนี้

เหตุการณ์.....

สรุปเหตุการณ์โดยสังเขป

สาเหตุของเหตุการณ์

ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ทัศนคติที่มีต่อเหตุการณ์

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

บทเรียนการเมืองไทย
รู้ใช้ข้อมูลข่าวสาร (๓)

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบความรู้ที่ ๑๐

เรื่อง หลักการเลือกรับข้อมูลข่าวสาร

สามารถดาวน์โหลดได้ที่
www.dltv.ac.th